

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinsheimii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 9

urn:nbn:de:bsz:31-103771

Comment. in Curtium. lib. 7. cap. 8. num. 30. & c. 9. n. 13.

lis. Idem Ælianus hist. var. 4. r. 3. Indos quoque scribit *Syngrapham non facere*. Græcæ lubricitatis suggillatio etiam in illis est apud Plautum *Asin.* 1. 3. 47.

— — — — — *queque volumus uti Græca mercamur fide*, hoc est, præfenti pecunia opus est: nemo fidem nostram sequitur, non magis quam si Græci essemus. Nec minus in his *Lucani* 3. 301.

Phocæis in dubiis ausa est servare iumentis,

Non Græcia leuitate fidem, signataque iura.

ubi simul de actis consignandis, quæ Curtius dixit agnosceis. Cicero ad Trebat. epist. 7. 17. *Quando vestre cautiones infirma sunt, Græculam tibi misi, chirographi mei.* Quæ tamen ipsa parum valida, Polybio, Græco quidem & ipso, viro tamen graui, teste, 6. 54. *nec decem quidem chirographis datus à Græco homine fidem seruari.* O Græcia, quo terrarum non misisti colonias!

ACTA CONSIGNANT) Alii *facta*, vnde Bongarf. *facta* quæ emendatio firmari possit ex Senece verbis modo relatis.

IN IPSA FIDE) Quæ nobis, vt dea, religiose colitur, ridiculum ergo putamus, aduocatis per iusiurandum diis religionis metu nos adstringere, si ii simus, vt fidei numen possimus contemnere. Phrygas etiam abstinuisse iureiurando scribit Nicol. Damascenus, in Excerpt. Valef. pag. 517. Sane iurandi parum validum videbatur vinculum obseruatur: *at quæ sunt ingratis, non, si milles iurata sunt, præstantur, nisi videlicet cum Scythis religionem in ipsa fide noueris.*

7, 8, 30. *UTRIQUE*) Bongarfii, Acidalii, Sebilsique coniectura conspiciat in vnum, vt *virumque* legeretur. Nec sane ineptum hoc esset, sed cum haud minus proba sit vulgata, cur non tueri se possit interdicto vti possidetis? Agnouit hoc idem Acidalius, duo posse imperia tribui Alexandro, idque solere probat Raderus veteri epigrammate Parmastionis:

Τύμβον Ἀλεξάνδροιο Μακκίδου ἢν περ αἰεὶ ἦ;

Ἡπέτης κείνῃ σῆμα λέγ' ἀμφοτέρων.

Quisquis aues tumulum Pellæo ponere regi:

Europam atque Asiam ponito pro tumulo.

& quod Curtio infra 8, 4, 29. *Asie* Europæque rex dicitur. sed & 9, 6, 21. *Pellæor* utriusque regionis à semetipso appellatur. At Iustinus 12, 16, 5. disertissime duo imperia ei assignat: *ea die qua natus est, duæ aquilæ tota die perpetas supra culmen domus patris eius sederunt, omen duplicis imperii, Europa Asiaque præferentes.*

7, 9, 1. *CONSILIIIS SPORVM*) Legendum olim sic conieci: quod postea & Rutgersio Var. Lect. 3, 4. ita visum deprehendi; & iam ante Auentino. sic enim ille locum hunc refert lib. 1. pag. 25. *Quid enim leuius aut turpius, quam auctore hoste de summis rebus capere consilium? iudicio Aurunculeii aliorumque apud Cæsar. de bel. Gall. 5, 28. Ira Cæsar Pothino respondet, minime se Ægyptiorum consilium requirere. Plutarch. in vita cap. 70. ergo cum Pal. 1. cum duobus editis ad stipularentur; haud dubitavi scripturam eam recipere. Vulgata tamen lectio ferri possit, si recipias explanationem Acidalii quam seq. statim nota proponimus.*

ET AUDACTER) Attende vt recte capias. *Ne* particula non referenda tibi ad *audacter* pariter, vt ad *tenere*. Sensus iste, distributus in sua membra verbis: *Secuturum se & consilium eorum, ne quid temere: & fortunam suam, vt audacter faciat. Acidalius. Auentinus expressit, aut audacter, longe diuerso sensu, probro tamen: & quem illi præferam.*

7, 9, 3. *A FRONTE*) Quomodo à fronte, vt tela nullam ex armatis circum-

lib. 7. cap. 9. n. 4. 7. 10. 13. 14. 15. 18. 20. Comment. in Curtium.

circumstantibus læderent? interualla relinquebant armati, per quæ tela exiabant. Raderus. Ibidem statim lego *circumdati armatis: reliqui post tormenta conflicerant. Remigem &c.*

7, 9, 4. *OBIECTÆ RATES*) MSS. male *obiecta* erant rates: illustri anadiploso exemplo, quale supra ad 7, 6, 13. ex Liuiio retulimus. notatque Rutgerus in nostro infra ad 10, 1, 19. vt suo loco, DEO bene iuuante, videbimus.

7, 9, 7. *TORMENTA*) Quorum subsidio & Corbulo propositum tenuit. Tacit. 15, 9, 1. *ne ponti (Euphrati) injiciendo impedimentum hostiles uerme afferrent, (iam enim subiectis campis, magna specie uolitant) naves magnitudine præstantes, & connexas trabibus, ac uiribus anclas, agit per amnem, catapultisque & balistis proturbat barbaros. in quos saxa & hasta longius permeabant, quam vt contrario sagittarum iactu adæquarentur.* Sic & Arrian. 4, 1, 19. ait Scythas fuisse longinquo uolorum iactu perterritos. Adde Tacitum 1, 56, 5. *Dausqueium in Silium pag. 35. m.*

7, 9, 10. *FRÆNATOS HABEBANT*) Multi enim equitum, qui à puppi equos nantestrahant, tardius ad pugnam uenere. Raderus. Equestris itaque fuit hæc pugna.

DUCUM OFFICIO) Quippe cum ad tam periculosum bellum exercitum legeret, non iuuenes robustos, nec primum florem ætatis, sed ueteranos; plerisque etiam emerita militiæ, qui cum patre patriisque militauerant, elegit, vt non tam milites, quam magistrum militiæ electos putaret. Iulianus 11, 6, 4. Merito ergo commendat eos Charidæmus supra 3, 2, 14. Ex quo tempore iam continua exercitatione, multum etiam adhuc accesserat illorum peritiæ. Sic in proelio cum Neruis milites nihil iam Cæsaribus imperium spectabant, sed per se, quæ uidebantur, administrabant. ea enim erat eorum, vt paulo supra dixerat, scientia atque usus, vt superioribus præliis exercitati, quid fieri oporteret, non minus commode ipsi sibi præscribere, quam ab aliis doceri poterant. Cæsar de bel. Gall. 2, 20.

7, 9, 13. *EQUESTRIS ACIES*) Cuius & in Luciani dialog. mortuorum dial. 12. mentio, ait Alexander: *Scythas homines certe non spernendos, Tanaim (Iaxarten) transiens, magna equitum pugna uici.*

LXXX STADIA) Plutarch. in Alex. cap. 80. centum numerauit; de fortuna Alex. 2, 21. centum quinquaginta: adeo incertus uacillauit Plutarchi calamus. nec in notis error obseruari potuit, integras enim uoces posuit. Ceterum 80. stadia efficiunt milliaria nostratia duo & semis: centum uero, tria cum dimidio quadrante: centum denique quinquaginta, quatuor prope cum triente. Raderus. Non igitur longius penetrauit Scythicas solitudines. Quod causæ fuisse crediderim, cur eum intrasse Scythiam plane negent Iustinus 38, 7, 3. & apud Io. Magnum hist. Gothor. 3, 11. f. Strabo, & nescio quis Arrianus Campanus.

7, 9, 14. *RELIQVVM*) Non intelligo quid sibi uelit. Annon fuit? *ibique substitit.*

7, 9, 15. *LIBERI TERMINOS*) Non illos in India, notos & fama insignes, quos infra 9, 4, 21. necdum transierat; sed alios, quibus expeditionem in Scythas signauerat. quorum si alibi est mentio, mihi iam non succurrit.

7, 9, 18. *CAPTIVOS*) Imitatus eum hic vt in aliis multis Pyrrhus apud Cicer. de off. 1, 12. & Flor. 1, 18, 15. apud quem & Hannibal 2, 6, 40. ubi notam p. uide. quem ea arte plurimos sibi conciliaffe, multasque & magnas urbes eorum opera in ditionem redegeffe ex libb. 22. 23. & 24. Liuii abunde conitat. Inspice etiam Gruteri discurs. in Tacit. cap. 25.

7, 9, 20. *ILLI PAR ERAT*) Alii lepore haud sane ririli par non erat.

Comm.in Curtium. lib.7. c.9. n.22. & c.10. n.1.2.4.6.7.9.10.11.

erat. unde fortassis haud ineptus prodeat sensus: par non erat Hephæstioni, quod esset lepore haud sane virili. Hephæstioni pulchra quidem species erat: sed tamen viriliter decora. Excipino non item.

7,9,22. **INTERFICI PVBERES**) Occisorum ingens fuit numerus, vt ex lemmate Diodori in alteram partem lib.17. constat. ὡς Ἀλέξανδρος δὲ συνέστειλε τὰς Σογδιανὰς καὶ πελοπονησιακάς, καὶ κατὰ τὸ φαζὶν αὐτῶν ἀπέκτεινε πρὸς δέκα μύρια. *vt Alexander Sogdianos perduelles armis subegerit, & plures quam 120000. interfecerit.* Id enim caput ex historia Diodorea perit. Vide & Arrianum 4,1.

7,10,1. **OCTINGENTA**) Sic omnino rescribendum, pro octoginta, recte vidit Glarcanus, cui fauet etiam Arrianus 4,1,32. qui Alexandrum ex eo loco, quo mouit à Tanai inquam, ad Maracanda, non octoginta, sed mille quingenta stadia intra triduum per Sogdianam confecisse scribit. Raderus. Sic legendum primo statim intuitu cognoueram, etiam ex istis verbis *vasta solitudines*, Plin. 6,16. circum ea loca agnoscit *harenosas solitudines per CXX. M. passuum.*

7,10,2. **VOCANT INCOLÆ**) Casaubonus in lib. II. Strabon. pag. 357. affirmat Strabonem & Curtium dissentire in auctoribus huius nominis Polytime- ti: à Strabone enim Macedonibus adscribi nominis impositionem, à Curtio incolis: quod verum est; sed verum non est illos dissentire: Curtius enim non respexit tempus quod Alexandrum præcessit, sed secutum est. Incertum est enim, quo nomine vocitatus prius fuerit, postea à Græcis Polytimeus appellatus: quis enim non videt vocem esse Græcam, non barbaram? ab incolis ergo aetatem Alexandri secutis, qui plerique fuere Græci (sex enim oppida Alexander non procul ea regione condidit, infra 7, 10, 15. Græcis potissimum habitata) & nomen à Macedonibus fluuio inditum acceperunt, & in posteros propagarunt. Raderus.

TORRENS) Sic retinui cum pluribus, cum nihilo deterius sic legatur; quam vt est in aliis. *fertur.* *Torrentem eum.* immo aliquanto propius ad veram lectionem: quæ, ni fallor, hæc est: *fertur torrens; cum ripe &c.* ea particula creberrime sic vitur. hoc ipso cap. n. 14. *Nec exstibat humor, cum in ipso &c.*

7,10,4. **TRIGINTA NOBILISSIMI**) Hoc absque dubio prodidit etiam Diodorus lib. 17. vt ex argumento eius libri conicio. nam ipsa narratio intercidit.

7,10,6. **A TANTO REGE**) Virg. Æn. 10, 829.

*Hoc tamen infelix miseram solabere mortem,
Æneæ magni dextra cadis*

Ad quem locum multa Pontanus noster, qui hanc ipsam ex Curtio historiam adducit; & plura Ludouicus de la Cerda ex diuersis scriptoribus Græcis & Latinis, quos tute videbis. Raderus. adde supra ad 3,5,5. Simile de Turcis narrat apud Sansouin. de Turc. fol. 124. b. Spanduginus.

7,10,7. **TVM REX**) Omisi cum aliquot editionibus, quæ in aliis hic sequebantur, hæc verba; *admiratus magnitudinem animi.* quod tantum est odiosa repetitio ex num. 5.

7,10,9. **QUANDOQVE**) Forte *quandocumque.* Sebifus.

7,10,10. **PEUCOLAO**) Ab hoc duce, regio postea nomen accepit, distaque est *Peucolaois*, vt est apud Arrianum lib. 4. Raderus. Hinc ergo intelligas alium fuisse Peucolaum, qui supra 6,7,15. inter cœniuratos minatur.

7,10,11. **MENIDAS**) *Menide* apud Arrian. 4,2,1. nulla hic mentio, sed cuiusdam *Melanide*, seu *Melanida*. Menidam Curtius supra sæpe laudat. Raderus.